

Samrådsredogörelse

E4 Viltåtgärder Veån Skuleberget

Kramfors kommun, Västernorrlands län
2025-08-18

Trafikverket

Postadress: Nattviksgatan 8, 871 24 Härnösand

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

Dokumenttitel: SAMRÅDSREDOGÖRELSE – E4 Viltåtgärder Veån Skuleberget

Författare: Eriksson Hanna, IVnrv3

Dokumentdatum: 2025-08-18

Ärendenummer: TÄHS-2025-000170

Uppdragsnummer: 191623

Version: 0.53

Kontaktperson: Jonas Ögren, projektledare Trafikverket

Innehåll

1 Sammanfattning	4
2 Samrådsrets.....	5
3 Samråd	6
3.1 Samråd inför länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan	6
3.1.1 Samråd med berörd länsstyrelse	6
3.1.2 Samråd med berörd kommun	7
3.1.3 Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda	8
3.1.4 Samråd med regionala kollektivtrafikmyndigheten	11
3.1.5 Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer	11

1 Sammanfattning

Denna samrådsredogörelse ligger till grund för länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan och omfattar vägplan *E4 Viltåtgärder Veån Skuleberget*.

Trafikverket är i behov av att byta en uttjänt trumma som riskerar att kollapsa och ser en möjlighet att i samband med detta byta trumman mot en faunaport för att upprätthålla framkomligheten längs E4 samt att förbättra trafiksäkerheten och minska antalet viltolyckor samtidigt som passagebehovet för vilt och vattenfauna tillgodoses.

I denna samrådsredogörelse sammanställs och sammanfattas hur samrådet bedrivits, vilka synpunkter som kommit in från enskilda, myndigheter och organisationer samt var yttrandena, minnesanteckningar och protokoll från samrådet finns i sin helhet. I samrådsredogörelsen visar Trafikverket hur de inkomna synpunkterna beaktats.

Alla inkomna synpunkter, protokoll, minnesanteckningar etc. rörande vägplanen finns diarieförda hos Trafikverket på ärendenummer TÄHS-2025-000170 Alla handlingar är daterade och spårbara.

Samrådsunderlaget som ligger till grund för länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan har funnits tillgängligt på Trafikverkets hemsida och på Naturum vid Skuleberget samt på Trafikverkets kontor i Härnösand mellan 2025-06-12 – 2025-07-04 (förlängt till 2025-08-15 för försvarsmakten).

2 Samrådsrets

Samrådsretsen har inför Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan baserats på projektets åtgärder och geografiska avgränsning och definierats utifrån de enskilda som kan antas bli särskilt berörda men även de myndigheter som har ett väsentligt intresse i saken.

Förutom dom enskilda som kan antas bli berörda har samrådsretsen avgränsats till:

- Länsstyrelsen i Västernorrlands län
- Region Västernorrland
- Kramfors kommun
- DinTur (Regional kollektivtrafikmyndighet)
- Ledningsägare (Skanova, Telia och E:ON)
- Vilhelmina södra sameby
- Voernese sameby
- Skulebergets Naturscen
- Docksta sko
- Via Ferrata
- Vibyggerå vägsamfällighetsförening
- Försvarsmakten
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Polismyndigheten
- Räddningstjänsten Höga Kusten Ådalen
- Havs- och vattenmyndigheten
- Naturvårdsverket
- Sveriges geologiska undersökning

3 Samråd

3.1 Samråd inför länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan

Ett samrådsunderlag daterat 2025-06-10 har tagits fram som underlag för samråd, och ligger som grund för Länsstyrelsens beslut om betydande miljöpåverkan. Samrådsunderlaget har funnits tillgängligt på Trafikverkets hemsida samt på Naturum vid Skuleberget och på Trafikverkets kontor i Härnösand mellan 2025-06-12 och 2025-07-04 (förlängt till 2025-08-15 för försvarsmakten).

3.1.1 Samråd med berörd länsstyrelse

Inbjudan till samråd gällande samrådsunderlaget har skickats till Länsstyrelsen i Västernorrland inför samrådsperioden.

Yttrande från Länsstyrelsen Västernorrland

I kommande planhandling behöver Trafikverket beskriva var eventuell förbifart planeras samt hur den tillfälliga vägen ska anläggas, var avverkning kommer att krävas och hur omfattande åtgärderna kommer att bli för den tillfälliga vägen och etableringsytorna under byggtiden.

Enligt Skulebergets reservatsföreskrifter kräver planerade åtgärder inhämtande av dispenser och tillstånd inom skötselområde 1 (Tillstånd för grävningsarbeten) och 6 (Dispens för uppförande av anläggning, grävning, avverkning och stängsel). För att kunna ansöka om dispens från reservatsföreskrifter krävs särskilda skäl.

Arbeten i Veåns bäckbotten behöver beskrivas och skyddsåtgärder och försiktighetsmått redovisas. Länsstyrelsens bedömning är att metod ska väljas så att så lite ingrepp som möjligt behöver ske i vattenområdet. Länsstyrelsen önskar att dagvattenhanteringen inte ska medföra att vägdragvatten leds direkt ner i Veån.

Länsstyrelsen bedömer att en naturvärdesinventering bör genomföras enligt SS 199000:2023. Områden ska beskrivas och värderas utifrån dess värden ur ett landskapsperspektiv. Olika vattensystem ska redovisas. Fynduppgifter av naturvårdsarter/värdearter (oavsett skyddsklass) rapporteras till Artportalen. Redovisning av naturvärdesobjekt i form av skyddsklassade fynduppgifter (fynd av skyddsklassade arter under särskilda omständigheter som tex aktivitet, fyndplats, ålder etc.) ska redovisas på en särskild bilaga.

Trafikverket behöver i kommande planhandling beskriva landskapets karaktär och göra en bedömning av hur planerade åtgärder påverkar de landskapselement som präglar området. Länsstyrelsen ser även gärna att Trafikverket tar fram bildmontage.

Trafikverkets svar

Trafikverket tackar för inkomna synpunkter. En naturvärdesinventering enligt SS 199000:2023 som avser både akvatiska och terrestra miljöer är genomförd men ännu inte sammanställd. Fynduppgifter av naturvårdsarter/värdearter kommer att rapporteras till Artportalen. Trafikverket kommer i planhandlingen att beskriva landskapets karaktär och bedöma hur planerade åtgärder påverkar dessa.

Arbeten i Veån kommer att beskrivas och skyddsåtgärder och försiktighetsmått redovisas. Trafikverket avser inte att leda vägdragvatten direkt ner i Veån. E4 är även fortsatt tänkt att avvattnas via befintliga vägdiken.

Arbetsområde, inklusive etableringsytor och eventuell förbifart samt avverkning kommer att beskrivas i det fortsatta arbetet med vägplan och bygghandling. Trafikverket avser att utföra ett så litet ingrepp som möjligt på både land och i vatten. Illustrationskartor kommer att tas fram.

Dispenser och tillstånd för arbeten inom Skulebergets naturreservat kommer att sökas.

3.1.2 Samråd med berörd kommun

Inbjudan till samråd gällande samrådsunderlaget har skickats till Kramfors kommun inför samrådsperioden.

Yttrande från Kramfors kommun

Kramfors kommun vill belysa att Veån är viktig för fisk och att åtgärder för att skydda mot grumling mm är viktiga.

Trafikverkets svar: Trafikverket kommer i det fortsatta arbetet utreda vilka skyddsåtgärder som kan vara lämpliga.

Kommunen ser ett problem med att sätta upp viltstängsel och att älgar kan ta sig upp på vägen via korsningarna.

Trafikverkets svar: Trafikverket anser att viltstängsel är nödvändigt för att leda viltet mot faunapassagen. Under framtagande av bygghandling och planhandling kommer korsningar och behovet av olycksreducerande åtgärder vid dessa att utredas. Vid korsningar och andra typer av öppningar anläggs ofta viltstängslet med så kallade indrag. Dessa indrag anläggs i vinkel mot den korsande vägen och skapar en böj i stängslingen och styr viltet till att vända om och följa stängslet tillbaka samma väg som de kom. Indragens längd gör att djuren inte kan gå direkt ut på E4 utan att ta en omväg runt stängslet.

Kommunen anser att gång- och cykelvägar i området behöver ses över för att knyta ihop hela systemet.

Trafikverkets svar: Detta projekt är en del av de miljöåtgärder som Trafikverket har fått i uppdrag att genomföra och syftar till att minska viltolycksrisken och upphäva barriäreffekten kring Veån samtidigt som den befintliga trumman, som nåt sin maximala livslängd, kan bytas ut. Trafikverket noterar synpunkten angående behovet av att knyta ihop GCM-vägar men dessa frågor ryms inte inom ramen för den aktuella vägplanen.

3.1.3 Samråd med de enskilda som kan bli särskilt berörda

Inbjudan till samråd gällande samrådsunderlaget har skickats till de enskilda som särskilt berörs.

Yttrande från ledningsägare Telia/Skanova

Skanova har markförlagda teleanläggningar inom planområdet och önskar att så långt som möjligt behålla dessa i nuvarande läge. Skanova önskar i ett tidigt skede medverka i ledningssamordningen. Eventuella undanflyttningsåtgärder eller skydd av telekablar ska regleras enligt gällande avtal och lagar mellan Trafikverket och Skanova.

Trafikverkets svar: Trafikverket tackar för inkomna synpunkter och delar Skanovas uppfattning.

Yttrande från ledningsägare E:ON

E.ON har låg- och mellanspänningsledningar både i mark och i luft inom utredningsområdet. E:ON meddelar vilka riktlinjer och försiktighetsåtgärder som måste följas för arbeten i anslutning till deras ledningar.

Trafikverkets svar: Trafikverket tackar för inkomna synpunkter och kommer att beakta dessa i det fortsatta arbetet.

Yttrande från fastighetsägare, vägsamfällighet och verksamhetsutövare

Flera yttranden handlar om att GC-nätet bör prioriteras före viltstängsel och att korsningarna i området behöver ses över. Ett yttrande gäller även avsaknaden av en gångväg från avfarten på E4 och ner till Veåsand.

Trafikverkets svar: Detta projekt är en del av de miljöåtgärder som Trafikverket har fått i uppdrag att genomföra och syftar till att minska viltolycksrisken och upphäva barriäreffekten kring Veån samtidigt som den befintliga trumman, som nåt sin maximala livslängd, kan bytas ut. Trafikverket noterar synpunkterna angående behovet av att knyta ihop och utöka GCM-vägarna och se över korsningarna men dessa frågor ryms inte inom ramen för den aktuella vägplanen.

Synpunktslämnare önskar en permanent hastighetssänkning genom området och är bekymrad över att viltstängslet skulle kunna uppmuntra till högre hastigheter. Det finns även en önskan om en fartkamera.

Trafikverkets svar: Trafikverket noterar synpunkten. Detta projekt ligger inom ramen för de miljöåtgärder som Trafikverket utför och projektet avser därför inte genomföra hastighetsförändringar eller sätta upp trafiksäkerhetskameror.

Hastighetsbegränsningar är en fråga mellan framkomlighet och säkerhet där flera aspekter måste vägas in. Under sommarhalvåret ökar antalet besökare till Höga Kusten, samtidigt som E4 utgör en rikstäckande transportled där framkomligheten är viktig för både godstrafik och persontrafik året runt.

Trafikverkets automatiska trafiksäkerhetskontroller (ATK), så kallade "fartkameror", kan inte hantera periodvisa förändringar av hastighet vilket gör att det i dagsläget inte är möjligt att sätta upp kameror i området. Utöver fasta trafiksäkerhetskameror finns även mindre mobila ATK-vagnar (mindre släpkärror) som hanteras och beslutas av Polismyndigheten.

Alla trafikanter är enligt lag skyldiga att följa hastighetsbegränsningar. Viltstängsel i sig leder inte direkt till en ökad hastighet. Däremot kan viltstängsel ge en ökad känsla av trygghet som tillsammans med andra faktorer som bredare vägar och mitträcken kan göra att trafikanter upplever att de kan köra fortare.

Vilken klassning har våra korsningar fått i Trafikverkets utredning om E4-korsningar?

Trafikverkets svar: Både korsningen E4/v879 och gångpassagen Rastplats Skule/busshållplatser E4 har trafiksäkerhetsklass "låg".

Det finns ett par synpunkter relaterat till viltstängsel, hur effektivt det är och hur det utformas vid korsningar och utfarter för att förhindra att djuren springer ut på vägbanan, men även funderingar hur vilt ska kunna hitta till passagen, hur mycket mark som behövs, hur stängslet kommer att underhållas och en rädsla att det kommer att upplevas avskrämande av tomtägare.

Trafikverkets svar: Utredningar och forskningsprojekt har visat att både viltstängsel och faunapassager är effektiva om de utformas på rätt sätt. Viltstängsel ingår som en del i utformningen av passagen och är nödvändig för att leda djuren mot passagen (när viltet möter stängslet följer dom det) men även som en säkerhetsåtgärd för trafikanter för att hindra djuren från att springa ut i vägbanan. Vid korsningar och andra typer av öppningar kommer behovet av olycksreducerande åtgärder att utredas, så som ex indrag av viltstängsel. Dessa indrag anläggs i vinkel mot den korsande vägen och skapar en böj i stängslingen och styr viltet till att vända om och följa stängslet tillbaka samma väg som de

kom. Indragens längd gör att djuren inte kan gå direkt ut på E4 utan att ta en omväg runt stängslet.

Det är ännu oklart var och hur viltstängslet kommer att anläggas. Trafikverket har föreslagit ett väl tilltaget arbetsområde för vägplanen och har i huvudsak inga avsikter att stängsla tomtmark eller nära bebyggelse då bebyggelsen i sig utgör en naturlig barriär för vilt. Det kan dock inte uteslutas helt innan alla utredningar är färdiga. Viltstängsel utgör en del av Trafikverkets väganläggning och kommer att skötas och underhållas av Trafikverkets underhållsentreprenörer.

På sträckan norr om husen i byn ligger kommunens VA-nät nära byvägen innan den branta slänten ner mot E4.

Trafikverkets svar: *Trafikverket noterar informationen.*

Yttranden önskar löpande information under utredningens gång.

Trafikverkets svar: *Samråd pågår till dess att planen kungörs och fler samråd kommer att hållas där andra myndigheter, organisationer och berörd allmänhet har möjlighet att yttra sig.*

Ett yttrande menar att ett viltstängsel skulle ge negativa konsekvenser för verksamheten, försvåra för turister att ta sig till butiken, skapa en mindre inbjudande miljö och en potentiell ökning av trafikfaror. Yttranden har även synpunkter på utformningen av rastplatsens lastbilsparkering.

Trafikverkets svar

Trafikverket avser att ta hänsyn till landskapets utseende och karaktär och beakta verksamhetsutövares och besökares behov av tillgänglighet. Inga infarter planeras att stängas och inga omvägar skapas. Trafikverket menar inte att förändra möjligheten att nå busshållplatserna längs E4 utan erbjuder snarare ett tillägg till det befintliga. Det är ännu oklart var och hur viltstängslet kommer att anläggas. Trafikverket har därför föreslagit ett väl tilltaget arbetsområde för vägplanen. Trafikverket har inga avsikter att stängsla tomtmark eller bostadshus då bebyggelsen i sig utgör en naturlig barriär för vilt.

Viltstängsel ingår som en del i utformningen av passagen och är nödvändig för att leda djuren mot passagen (när viltet möter stängslet följer dom det) men även som en säkerhetsåtgärd för trafikanter. Vid korsningar och andra typer av öppningar kommer behovet av olycksreducerande åtgärder att utredas, så som ex indrag av viltstängsel.

Sannolikt utgör området kring rastplatsen, Naturum och Docksta sko en naturlig barriär som vilt undviker vilket gör att de troligen försöker passera innan eller efter. Olycksstatistiken visar att andelen viltolyckor vid just Veån är förhöjd, vilket indikerar att vilt rör sig i området och att de sannolikt följer det befintliga

viltstängslet tills dess att det upphör, strax norr om Veån, och att de där försöker passera. Genom att anlägga en faunapassage vid Veån ges viltet en möjlighet att istället passera under E4, innan de når området kring Naturum och rastplatsen. Huruvida viltet kommer att kunna ledas söderifrån från Docksta och sen norrut till faunapassagen är ännu oklart och kommer att utredas vidare. Faunapassager kan normalt sett nyttjas av älgar inom en radie av åtminstone 2 km. Trafikverket har därför föreslagit ett tillräckligt stort arbetsområde för att kunna inrymma flera möjliga utfall av projekteringen.

3.1.4 Samråd med regionala kollektivtrafikmyndigheten

Regionala kollektivtrafikmyndigheten har delgivits samrådsunderlaget men inte inkommit med något yttrande.

3.1.5 Samråd med övriga berörda myndigheter och organisationer

Yttrande från Försvarsmakten

Försvarsmakten har inget att erinra i rubricerat ärende under förutsättning att framkomligheten och behoven för Försvarsmaktens fordon säkerhetsställs även under byggtiden.

Trafikverkets svar: Trafikverket noterar informationen och kommer att beakta förutsättningarna under projekteringen.

Yttrande från Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten har tagit del av samrådsunderlaget men avstår från att lämna synpunkter. De har således inte tagit ställning i sakfrågan eller till handlingarna i ärendet.

Trafikverkets svar: Trafikverket noterar informationen.

Yttrande från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap avstår från att yttra sig i rubricerat ärende.

Trafikverkets svar: Trafikverket noterar informationen.

Yttrande från Polismyndigheten

Polismyndigheten har delgivits samrådsunderlaget men inte inkommit med något yttrande.

Yttrande från Räddningstjänsten Höga Kusten - Ådalen

Räddningstjänsten Höga Kusten-Ådalen har delgivits samrådsunderlaget men inte inkommit med något yttrande.

Yttrande från Sveriges Geologiska undersökning

Sveriges geologiska undersökning meddelar att de tagit emot rubricerad remiss men avstår från att granska remissen och hänvisar till SGUs allmänna riktlinjer för infrastruktur samt användarstöd och checklistor som finns på SGUs hemsida.

Trafikverkets svar: Trafikverket noterar informationen.

Yttrande från Via Ferrata AB

Via Ferrata AB har delgivits samrådsunderlaget men inte inkommit med något yttrande

Yttrande från Sametinget

Sametinget har delgivits samrådsunderlaget och erbjudits konsultation i frågor som rör det samiska folket. Sametinget har avstått från att yttra sig.

Yttrande från Svenska Samernas Riksförbund

Svenska Samernas Riksförbund (SSR) har delgivits samrådsunderlaget och erbjudits konsultation i frågor som rör det samiska folket. SSR begär konsultation och har varit i kontakt med berörda samebyar och är överens om att genomföra konsultationen tillsammans.

Trafikverkets svar: Trafikverket har föreslagit tider för att påbörja konsultation.

Yttrande från Vilhelmina Södra Sameby

Vilhelmina Södra Sameby har delgivits samrådsunderlaget och erbjudits konsultation i frågor som rör det samiska folket. SSR har svarat på förfrågan och begär konsultation tillsammans med båda berörda samebyar (Vilhelmina Södra Sameby och Voernese Sameby).

Trafikverkets svar: Trafikverket har föreslagit tider för att påbörja konsultation.

Yttrande från Voernese Sameby

Voernese Sameby har delgivits samrådsunderlaget och erbjudits konsultation i frågor som rör det samiska folket. SSR har svarat på förfrågan och begär konsultation tillsammans med båda berörda samebyar (Vilhelmina Södra Sameby och Voernese Sameby).

Trafikverkets svar: Trafikverket har föreslagit tider för att påbörja konsultation.

Yttrande från Region Västernorrland

Region Västernorrland ser positiv på de åtgärder som Trafikverket föreslår och att de stämmer väl överens med målsättningen om att stärka Höga Kustenledens dragningskraft och öka tillgängligheten för friluftslivet i området. Därtill anses det även positivt med ökad trafiksäkerhet då besökare inte längre behöver korsa E4 för att nå båda sidor om E4.

Trafikverkets svar: Trafikverket tackar för inkommen synpunkt.

Trafikverket, 871 24 Härnösand. Besöksadress: Nattviksgatan 8

Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

trafikverket.se